

NEKKÅBJØRGEN A. T. LEIR I SELBU.

Av sveitfører Martin Husby.

Den 25. april 1941 fikk jeg av fylkingfører Steinsvik ordre om å bli med til Floren i Selbu for rekognosering av en eventuell leir på bureisningsfeltet Nekkåbjørgen. Det var sterk sneløsning. Etter å ha reist med tog og rutebil til Nenta kjørte vi derfra med drosje til Hyttbakken, videre med en liten fjoring og langslède de siste 17 km. Veiene var lite fremkommelige. På enkelte steder var det dype huller i isen fylt ned vann og med en tynn isskorpe oppå. Slike huller støtet til hele tre kulseilasser hvor de som var fremst av oss trillet lettest ned i hullene.

Vi kom frem etter en nokså trøstesløs tur og tok inn hos stykkjunker Ness i Floren. De to km derfra opp til bureisningsfeltet syntes meg denne dag uendelig lange, både fordi jeg var full av iver etter å se det sted hvor jeg skulde - etter mitt håp - nedlegge et storverk, og fordi vi stadig gikk gjennom skaren i lia oppover.

Elve hjem fikk vi se da skogen delte seg og feltet lå åpent foran oss.

Det blev ~~ganske~~ hurtig bestemt at leir skulde bygges her og etter en times forløp reiste mine overordnede fylkingfører Steinsvik og inspektør Barkbu tilbake til bygda og den ventende kjørekar.

LEIREN BYGGES.

Jeg skulde være tilbake for å bestemme forlegningen av mannskapene. Ved å besøke de forskjellige bureisere fant jeg muligheten i bureiserhusenes annen etasje. Forlegningen blev bestemt slik:

2 lag hos Ingemar Bakken
 1 lag hos Peder Nervik
 1 " " Karl Lindseth
 2 " " Peder Uglem
 1 " " Torstein Hegseth
 2 " " Edvard Eidem
 Sykestue hos Gunnar Aune
 Depot hos Johan Mogård

Kokker og spisested for befalet, delvis også forlegning for befalet i landbruksselskapets hytte.

Den 5. mai nestetter møttes befalet på feltet, disse var:

Sveitfører	Martin Husby
Nestsveitfører	Oskar Hattlen
Troppfører	Ola S. Fjesøth
"-	Oskar Tunold
Lagfører	Gunnalf Berg
"-	Ottar Bergersen
"-	Svein E. Gullaker
"-	Ottar Haugen
"-	Sverre Holt
"-	Steinar Henriksen
"-	Finn Torland
"-	Nils Klinge
"-	Kåre Gjelstein
Kvartermester	Brling Wold
Forv.lagfører	Ole Kjøsnæs
"- "-	Ole Hansen
Overkokke	Astrid Rishaug
Kokke	Hildur Sebjørnsen.

De første 3 - 4 dager måtte vi stille oss selv inntil kokkene kom.

En bryggerpanne satte vi ute og i denne kokte vi maten.

Under hele denne første tiden var det nu bare så som så med kosten og måltidene, men vi var alle fulle av iver og arbeidslyst i ønsket om å fylle den oppgave vi hadde fått.

Denne var: Innen 20. mai å ha ferdigstøpt grunnpilarer for spisebaracken på anvist sted. Innen første juni å bygge ferdig latriner og badstue. Vi måtte selv sørge for å skaffe tilveie alle materialer og andre bygningsartikler til byggene. Under dette arbeidet kom stadig lass etter lass av sveitens utrustning og proviant. Som tidligere nevnt var dette i den verste vårløsning. På grunn av dette måtte det skiftes mellom slede og vogn stadig vekk. Bøndene holdt på med vårarbeide og det var derfor vanskelig å få leie nødvendig hestehjelp. Hertil kom en, om ikke fiendtlig, så iallfall skeptisk holdning hos befolkningen.

Vår oppgave syntes umulig, men med det største arbeidspress, blev oppgaven løst i rett tid. Jeg så det videre som min oppgave å ordne det slik at sveitens oppbygning blev fra seg gjort i løpet av den første sommeren. Videre så jeg det som min oppgave

å overvinde den skepsis bygdas befolkning møtte oss med. Denne siste oppgave løstes lett ved at vi deltok i onnearbeidet om våren. Vi gikk mann av huse og oppgaven blev løst. Den første oppgave fikk jeg av andre grunner ikke løst.

Den plass som vi skulde bygge den framtidige leir på, viste seg å være en dyp myr meget våt med leire underlag, sand fantes ikke på hele området. Denne måtte kjøres opp i fra bygda med hest. Det spørsmål som alltid vil være det vanskelige på Nekkåbjørgen, nemlig vannet, blev så vel under rekonoseringen som under den første oppbygning lite behandlet.

Bureiserne på feltet var innflyttet til denne grenna fra andre steder av Selbu. Det karakteristiske ved de var, at de - i motsetning til andre bureisningsfelt f.eks. Herskogen - alle hadde bygd våningshus først. Ingen hadde bygd fjøs da sveiten kom der. Etter hvert som vi blev kjent med folkene oppdaget vi også grunnen, nemlig at de hadde liten interesse for jorda. De hadde bygd seg heim på bidrag og hadde innstilt seg på å leve på bidrag. Karakteristisk i så måte er at da de fikk høre at de vilde miste bidraget for den jord arbeidstjenesten dyrket, vilde de ikke ha noe med arbeidstjenesten å gjøre.

1. skift 1941.

Den 14. juni møtte 1. Møre og Romsdals sveit på Nekkåbjørgen. Dette var gutter fra de ytre distrikter av Sundmøre og Nordfjord, noen enkelte fra Romsdalen. Omtrent halvparten var bygutter fra Ålesund og Måløy og andre industristrøk i distriktet. De møtte alle med den skepsis vi hadde ventet oss. De reiste som venner av befalet og befolkningen med interesse for arbeidstjenestens ide. Som tidligere nevnt bodde mannskapene første sommerskift 1941 hos bureiserne. Sveiten hadde kun spisebarakke. Denne var i de 3 første uker uten vinduer og dører, forlegningen lå fra 500 til 1000 meter borte. Vi hadde bare en arbeidsuniform å levere ut og lite undertøy. Luer hadde vi ikke den første tiden. Men tjenesten gikk godt. Og om lørdagskveldene tok guttene og befalet på blådressen og så holdt vi leirkveld. Da kom bygdas gjenter så var det dans etterpå. Men allerede meget snart kom det smygende skuffelse inn blant befalet. Arbeidstjenesten fikk lite preg av hvad vi hadde håpet og ønsket og ment med arbeidstjeneste. En vesentlig faktor som virker med til dette var den oppløsnings-tilstand som kom og fremdeles er sålenge arbeidstjenesten deltar i onnearbeide.

Annet sommerskift 1941, rykket inn i nye barakker på Nekkåbjørgen. 76/

Dette var 1. Sogn og Fjordane sveit. Ca 30 av de gutter sveiten hadde, hadde høyere utdanning.

Foruten nybygningen av barakker var nu materiellet komplett og vi hadde betydelig lettere arbeidsvilkår enn i 1. skift. Sveitens holdning i dette skift var usedvanlig god. En stor del av æren for dette tilskriver jeg fungerende nestveitfører troppfører Ole Hjesteh som både i sin tjeneste og som medlem er den beste mann jeg under 20 års tjeneste i militærstilling har truffet.

Arbeidet blev også denne periode preget av leirens oppbygning. Men foruten denne fikk vi gjort unna et ganske stort arbeide i vår hjelp til bureiserne.

Det som imidlertid er karakteristisk for perioden, og det som huskes, er det usedvanlige kameratslige forhold hele sveiten igjennom.

Etter sveitens dimisjon den første november 1941, bodde jeg i leiren på Nekkåbjørgen til april 1942. I denne tid forberedtes byggingen av leirens to siste hus, nemlig: Redskapsskur og tørskur med mannskapsmesse.

Leiren på Nekkåbjørgen ligger midt i Armfeldts rute da han på sitt tilbaketog fra Trondheim led sitt katastrofale nederlag i kampen mot general "Frost" på Tydalsfjellene. All sannsynlighet taler for at svenskene har hatt leir nettopp på det sted hvor nu Arbeidstjenestens leir ligger. Overleveringer forteller at den meninge svenske ikke hadde lov til å gå lenger mot bygden enn til en bakke som ennå heter svenskebakken.

Den gamle vei til Tydal går rett igjennom feltet og den nye veien er også stukket ut her. Dit kjøpte senere de svenske bønder fra grensedistriktene med sine byttevarer på vei til Trondheim, herfra fløtet de på flåter Kea nedover.

Hegseth, den største gården i grenda er en av bygdas eldste. Forskningen vil vite at Tydal er befolket syd og østfra, mens Selbu er befolket nord og vestfra. Folket i Floren er nok Selbygger.

////